

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnybai
Mortos g. 14, Vilnius, LT-03219
Siunčiama per www.e.rtt.lt

2019-05-31 Nr. 2019-01525

DĖL DIDMENINĖS VIETINĖS PRIEIGOS FIKSUOTOJE VIETOJE RINKOS TYRIMO VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS

Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba (toliau - Tarnyba) atliko Didmeninės vietinės prieigos fiksuotoje vietoje rinkos tyrimą bei paskelbė viešąją konsultaciją dėl Rinkos tyrimo ataskaitos (toliau – Ataskaita) ir įsakymų projektų.

Telia Lietuva, AB (toliau – Telia) susipažinus su Ataskaitos ir įsakymų projektais, pateikia savo pastabas ir komentarus.

I. Dėl Ataskaitos 2.1.4 skyriuje pateikiamos informacijos

1. Tarnyba ataskaitos 47 psl. teigia, kad „Lietuvoje veikiantys operatoriai kurdami savo vietinių linijų tinklus, Mažmeninėms paslaugoms teikti skirtas vietines linijas dažniausiai kloja ne tiesiogiai į gruntą, bet talpina RKKS. Toks fiksuotojo ryšio tinklų vystymo būdas ypač paplitęs didžiuosiuose šalies miestuose <...>“.

Telia prašo Tarnybos patikslinti Ataskaitoje, kokia statistika/duomenimis remiantis Tarnyba daro tokią išvadą. Jei operatoriai yra pateikę statistinius duomenis kiek kabelių yra paklota į RKKS, kiek tiesiogiai į gruntą, prašome tokius duomenis (ar procentinius dydžius) pateikti Ataskaitoje.

2. Tarnyba ataskaitos 47 psl. teigia, kad „Dažniausiai susijusias priemones suteikia didmeninės vietinės prieigos teikėjas. Atskirais atvejais susijusias priemones gali teikti pats didmeninės vietinės prieigos gavėjas arba trečioji šalis“.

Telia prašo Tarnybos pateikti pavyzdžių, kokie gali būti „atskiri atvejai“, kada susijusias priemones gali teikti pats didmeninės vietinės prieigos gavėjas arba trečioji šalis.

II. Dėl Ataskaitos 2.2.1. skyriuje pateikiamos informacijos

1. Tarnyba Ataskaitos 48 psl. pažymi, kad „Prieiga prie fizinės infrastruktūros – laikantis nustatytų sąlygų, išimtinu ar neišimtinu pagrindu fizinės infrastruktūros, įskaitant RKKS ir šviesolaidinių linijų skaidulas, kitam ūkio subjektui suteikimas Mažmeninėms paslaugoms teikti“.

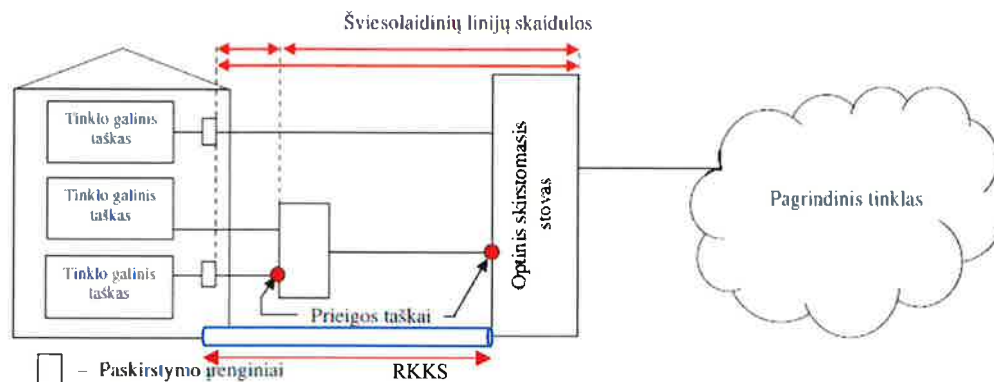
Telia prašo Tarnybos išimti iš Ataskaitos nesuprantamas, neišaiškintas ir interpretacijas keliančias sąvokas, kaip „išimtinu ar neišimtinu“ pagrindu.

2. Tarnyba Ataskaitos 49 psl. remiantis Įstatymo 3 str. 50 d. pateikia RKKS apibrėžimą: RKKS yra „elektroninių ryšių infrastruktūros dalis, sudaryta iš ryšių kabelių kanalų, vamzdžių, šulinių ir kitų

įrenginių (šulinių liukų, dangčių, užraktų, ryšių kabelių atramų, gėmių, reguliavimo žiedų ir kt.), skirta ryšių kabeliams įverti ir (arba) išverti, sujungti, taisyti bei kitiems elektroninių ryšių įrenginiams įrengti ir jiems apsaugot“.

Tarnyba Telia nustatė įpareigojimą suteikti prieigą prie RKKS (Ataskaitos 4.1.1. skyrius), kuri yra vertikaliai susijusi paslauga su didmenine vietine prieiga. **Telia Tarnybos prašo:**

- a) detalizuoti/apibrėžti Ataskaitoje prieigos prie RKKS ribas, kaip Ataskaitoje apibrėžta didmeninė vietinė prieiga (Ataskaitos 2.2.1. skyrius, 48 psl.), prieiga prie šviesolaidinių linijų skaidulos (Ataskaitos 2.2.1. skyrius, 49 psl., 11 pav.) papildant prieigos teikimo schemą esančią 49 psl. (11 pav.) arba pateikiant atskirą RKKS prieigos teikimo schemą:

- b) papildyti Ataskaitoje RKKS apibrėžimą, kokio diametro kanalai apima RKKS prieigą.

3. Tarnyba Ataskaitos 50 psl. teigia, kad „prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimui yra būtinos susijusios priemonės, pavyzdžiui, konkretaus operatoriaus turimos RKKS schemas ir pan.“.

Telia nesutinka su Tarnybos teiginiu, kad prieigos teikėjo (operatoriaus) turimos RKKS schemas (RKKS infrastruktūra) yra prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimui būtinos susijusios priemonės.

Atkreipiame dėmesį, kad iki šiol prieigai prie RKKS gauti pakanka operatoriui (prieigos gavėjui) pateikti užsakymą ir pridėti elementarią schemą (ne iš prieigos teikėjo gaunamą) (pateikiame pavyzdžių, 1 priedas), kurioje būtų pavaizduota kur operatorius (prieigos gavėjas) pageidauja kloti savo kabelius. Tokią praktiką taiko visi rinkoje veikiantys operatoriai, todėl iki šiol nei prieigos gavėjai, nei prieigos teikėjai nematė/nemato poreikio, kad jų turimos RKKS infrastruktūros schemas taptų būtina prieigai gauti susijusia priemone.

Telia prašo Tarnybos išimti iš Ataskaitos prieigos teikėjo turimas RKKS infrastruktūros schemas, kaip būtinas prieigos prie RKKS ir prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos teikimui susijusias priemones, nes ši priemonė nėra laikytina, kaip būtina ar privaloma, t.y. tiksliai atitinkanti Telia RKKS infrastruktūros tinklą. Jei Ataskaitoje Telia RKKS infrastruktūros schemų pateikimas lieka, kaip būtina susijusi priemonė, Telia teikdama šią paslaugą taikys atitinkamą mokestį, kuris dengs šios paslaugos sąnaudas.

4. Tarnyba Ataskaitos 49 psl. teigia, kad „Sujungimui realizuoti didmeninės vietinės prieigos gavėjui bus reikalingos su didmenine vietine prieiga susijusios priemonės. <...> Susijusių

priemonių pavyzdžiai didmeninės vietinės prieigos atžvilgiu yra <...> **bendro naudojimo patalpos** <...>“. Ataskaitos 4.1.1. skyriuje nustatytas Telia įpareigojimas, „**kiek tai susiję su Atsietos prieigos paslaugos teikimu**“ (76 psl.) ir „**kiek tai susiję su prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių), prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių), prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu**“ (77 psl.), Telia „4.1.12. Privalo suteikti prieigą prie patalpų <...> būdus“ (77-78 psl.).

Telia prašo Tarnybos patikslinti, kad įpareigojimas suteikti prieigą prie patalpų **apima tik technologines patalpas** ir galioja tik tiek, kiek tai susiję su:

- atsietos prieigos paslaugos teikimu,
- prieigos prie vietinės šviesolaidinės ryšio linijos (ir susijusių priemonių) teikimu,
- prieigos prie vietinės UTP ir STP linijos (ir susijusių priemonių) teikimu,
- prieigos prie RKKS (ir susijusių priemonių) teikimu ir
- prieigos prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių) teikimu.

III. Dėl Ataskaitos 2.2.2. skyriuje pateikiamos informacijos

1. Tarnyba Ataskaitos 2.2.2. skyriuje nagrinėja Didmeninės vietinės prieigos techninio realizavimo būdus. Telia nėra aišku kodėl vadovaujantis tuo pačiu argumentu dėl vietinės atsietos prieigos ir vietinio bendraašio kabelio linijos paslaugų priimtas skirtingas sprendimas įtraukti/nejtraukti į išsamų rinkos tyrimą. Tarnybos argumentai dėl vietinio bendraašio kabelio linijų eliminavimo iš Ataskaitos. Tarnyba teigia: „<...> grupė galutinių paslaugų gavėjų turi dalintis vienos vietinės bendraašio kabelio linijos pajėgumu<...>. Dėl šios priežasties vietinės bendraašio kabelio linijos nenagrinėjamos Didmeninės vietinės prieigos rinkos tyrimo metu“. Telia pažymi, kad vietinėmis metalinėmis vytos poros linijomis paslauga **taip gali būti teikiama** keliems galutiniams gavėjams, tačiau yra įtraukiama į Ataskaitą.

Telia prašo Tarnybos įtraukti arba papildomai argumentuoti kodėl į rinkos tyrimą nėra įtraukiama bendraašio kabelio linijos paslauga.

IV. Dėl Ataskaitos 2.3. skyriuje pateikiamos informacijos

1. Tarnyba Ataskaitos 58-59 psl. **vertindama** nagrinėjamos **rinkos geografinę aprėptį atsižvelgia** ne tik į rinkos apibrėžimo sritį patenkančias didmeninės prieigos prie vietinės linijos paslaugas, bet **ir į** vertikaliai su jomis susijusią **prieigą prie RKKS** ir prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulų.

Tarnyba, apibrėždama Didmeninės centrinės prieigos rinkos geografinę teritoriją, remiasi 3 kriterijais. Apibrėždama Didmeninės vietinės prieigos rinkos geografinę teritoriją remiasi 4 kriterijais. Ataskaitoje Tarnyba apibrėžia, kad jei operatoriai veikia toje pačioje konkurencinėje aplinkoje ir yra tenkinami visi 4 kriterijai – reguliavimas netaikomas. Jei nėra tenkinamas bent 1 kriterijus operatoriai veikia skirtingoje konkurencinėje aplinkoje, tuomet reguliavimas taikomas. Atsižvelgiant į Tarnybos atliktą Didmeninės centrinės prieigos fiksuotoje vietoje masinės rinkos produktams tyrimo ataskaitą, kurioje Tarnyba nustatė, kad Šiaulių miesto savivaldybėje operatoriai veikia toje pačioje konkurencinėje aplinkoje ir yra tenkinami pirmi 3 kriterijai Telia mano, kad Didmeninės vietinės prieigos rinkoje ketvirtas kriterijus galėtų būti tenkinamas Šiaulių miesto savivaldybėje, jei Tarnyba būtų atlikusi tyrimą, kuris

parodytų kiek mažmeninių paslaugų gavėjų operatorius Splus, UAB pasiekia per Telia RKKS. Splus, UAB Šiaulių mieste iš Telia nuomojasi 469 RKKS km., per kuriuos nutiesta prieiga iki galutinių vartotojų.

Telia prašo Tarnybos atlikti papildomą vertinimą apibrėžiant rinkos geografinę teritoriją Šiaulių miesto savivaldybėje.

V. Dėl Ataskaitos 3.1.2 skyriuje pateikiamos informacijos

1. Tarnyba Ataskaitos 66 psl. teigia, kad iš viso RKKS valdė 11 operatorių, tačiau be Telia ilgesnį nei 100 km RKKS valdė tik AB Lietuvos Geležinkeliai ir UAB „Skaidula“.

Telia prašo Tarnybos pateikti Ataskaitoje RKKS valdančių operatorių sąrašą, nes turi pagrindo manyti, kad Tarnyba turi netikslią informaciją gautą iš operatorių arba Ataskaitoje pateikia ne pilną informaciją. Telia turimais duomenimis RKKS valdytojų rinkoje yra daugiau nei 20. Iš duomenų pateiktų Ataskaitoje galima daryti išvadą, kad pvz. VšĮ „Plaćiajuostis internetas“ valdo iki RKKS 30 km, kas nėra teisinga.

Todėl **Telia prašo** Tarnybos papildyti Ataskaitą duomenimis kiek RKKS km, kokuose miestuose valdo kiekvienas operatorius/nuosavos RKKS infrastruktūros valdytojas, nes tokią informaciją apie Telia išvystytą RKKS km ilgį Tarnyba Ataskaitoje skelbia. Taip pat **Telia prašo** Tarnybos papildyti Ataskaitą nurodant nuo kokio iki kokio diametro buvo vertinamas operatorių (ne Telia) RKKS.

2. Tarnyba ataskaitos 66 p. nagrinėja ir įtraukia duomenis tik apie elektroninių ryšių tinklų ir paslaugų teikėjų valdomą RKKS, tačiau pripažįsta, kad kiti inžineriniai tinklai (pvz. šilumos, elektros, vandens ir kt. infrastruktūros) „gali suteikti analogišką funkcionalumą kaip RKKS“.

Telia mano, kad Tarnyba rinkos tyrime privalo įvertinti visą infrastruktūrą, t.y. visus inžinerinius tinklus, kuriais operatoriai gali pasinaudoti tiesdami elektroninių ryšių tinklus. Įvertinus visų inžinerinių tinklų išvystymą Lietuvos Respublikos teritorijoje situacija rinkoje dėl Telia užimamos padėties rinkoje (pagal išvystytus inžinerinius tinklus) iš esmės keistųsi.

VI. Dėl Ataskaitos 4.1.4. skyriuje pateikiamos informacijos

1. Ataskaitos 91 psl. (taip pat 92 psl.) numatyta, kad Telia privalo „3. **Netaikyti užmokesčių už paslaugas** ir (ar) priemones, **nebūtinai suteikti** didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių)“.

Telia prašo Tarnybos išaiškinti ir argumentuoti šio punkto įpareigojimą tuo pačiu pateikiant konkrečių pavyzdžių, kada (kokie galimi atvejai), kokiais remiantis teisės aktais Telia privalėtų netaikyti užmokesčių už paslaugas ir (ar) priemones, kurios nebūtinai suteikti didmeninę vietinę prieigą (ir susijusias priemones), ir (arba) prieigą prie RKKS (ir susijusių priemonių) ir (arba) prieigą prie šviesolaidinių linijų skaidulos (ir susijusių priemonių).

2. Ataskaitos 87 psl. 19 paveikslėlyje Tarnyba pateikia visiškai atsietos prieigos kainas Europos šalyse.

Įvertinant tai, kad RKKS Ataskaitoje yra išskirta kaip atskira susijusi paslauga, turinti savo kaštus, Tarnyba turėjo pateikti Ataskaitoje Europos šalių RKKS paslaugos kainų/sąnaudų analizę, tačiau nepateikė. Telia negalėjo įsitikinti, kad Tarnybos priimtas sprendimas taikyti FDC kaštų skaičiavimo metodą pagrįstas istorinėmis sąnaudomis yra teisingas lyginant su kitomis Europos šalimis.

Telia prašo Tarnybos pateikti Ataskaitoje RKKS paslaugos sąnaudas ir kainas, esančias Europos šalyse.

Prašome Tarnybos atsižvelgti į aukščiau išdėstytas pastabas ir atitinkamai pakoreguoti Ataskaitos projektą.

Pagarbiai

Teisės ir korporatyvinių reikalų padalinio vadovė

Daiva Kasperavičienė

